

Ghid de bune practici

privind întocmirea și verificarea studiilor de identificare a pădurilor virgine/cvasivirgine

Preambul

Legislația în vigoare referitoare la pădurile virgine/cvasivirgine urmărește finalizarea procesului de identificare și cartare a acestora și acordarea unui statut de protecție prin includerea lor în Catalogul Național al Pădurilor Virgine și Cvasivirgine din România.

Spiritul legii este de a asigura identificarea completă și cât mai rapidă a pădurilor virgine, printr-un proces simplu și eficient, bazat pe evaluarea unor indicatori relevanți, obiectivi și ușor de determinat. Studiile de fundamentare au rolul de a demonstra îndeplinirea indicatorilor de naturalitate și de protecție (mărimea suprafeței și limite) pentru pădurile identificate, nicidecum caracterizarea complexă și cercetarea structurii și funcțiilor acestora. Având în vedere că în perioada 2017-2019 s-a acumulat o experiență în implementarea Ordinului nr. 2525/2016 și s-a constatat că nu există o practică unitară în înțelegerea unor termeni, atât în modul de întocmire a studiilor de identificare, cât și în verificarea/avizarea acestora, a apărut necesitatea realizării unui ghid de interpretare a unor termeni și definiții, care să conducă la clarificări și la eficientizarea procesului de introducere în Catalog a pădurilor care îndeplinesc criteriile și indicatorii prevăzuți în anexa Ordinului nr. 3397/2012.

Ceea ce caracterizează în principal toate aceste ecosisteme forestiere pe care le numim păduri virgine sau cvasivirgine este evoluția lor exclusiv sub acțiunea factorilor naturali, procesele ecosistemice nefiind influențate direct sau indirect de factorul antropic. Chiar dacă, în cazul pădurilor cvasivirgine, sunt admise unele intervenții ale omului, acestea trebuie să nu influențeze semnificativ evoluția ulterioară a ecosistemului forestier.

În condițiile date, criteriile și indicatorii menționați în Ordinul nr. 3397/2012 urmăresc să susțină procesul de identificare a pădurilor virgine/cvasivirgine prin enumerarea și descrierea succintă a caracteristicilor esențiale ale acestora, caracteristici care le deosebesc de alte păduri care au fost afectate antropic de-a lungul timpului.

Secțiunea 1 - Caracteristicile pădurilor virgine / cvasivirgine

A. Păduri virgine

Prin definiție, **pădurea virgină** este cea pădure care s-a format și dezvoltat exclusiv sub acțiunea factorilor naturali și în care procesele ecosistemice în dinamica lor se produc fără nicio influență antropică directă sau indirectă. Caracteristicile fiecărui indicator vor fi dezvoltate în această secțiune, iar pentru pădurile cvasivirgine vor fi detaliate diferențele care le deosebesc de pădurile virgine.

Indicatorul 1.1. Compoziția și distribuția naturală a speciilor componente

În compoziție sunt cuprinse doar specii lemnoase autohtone, specifice etajului de vegetație (poate fi și doar o singură specie în etajul molidișurilor sau făgetelor), a căror proveniență este exclusiv din regenerare naturală. Nu poate fi admisă existența unor exemplare din specii exotice (ex. duglas, stejar roșu, frasin american, cenușer, salcâm, etc.) sau nespecifice florei caracteristice etajului sau zonei de vegetație respectiv, ca urmare a plantării. Disponibilitatea arborilor în spațiu este aleatorie (existența unor rânduri conduce la concluzia că s-au executat plantații, fapt ce conduce la neîndeplinirea indicatorului).

Indicatorul 1.2. Prezența unor structuri complexe, stratificate în plan vertical și mozaicate în plan orizontal, fiind evidentă textura specifică constituită din faze de dezvoltare - regenerare, tinerețe, maturitate/ optimală, terminală/ bătrânețe, dezagregare

O fază de dezvoltare reprezintă o etapă de dezvoltare evident diferențiată structural în cadrul unei asociații forestiere. De aceea, în anumite zone din cuprinsul pădurii, care se suprapun unei faze de dezvoltare, nu se observă caracterul plurien al structurii. Dar pe ansamblu, pădurea prezintă o textură specifică, mozaicată, cu o distribuție multimodală. În stațiuni cu sol scheletic, superficial sau la limita altitudinală a pădurii nu se întâlnesc structuri prea mult diversificate în plan vertical. Chiar dacă speciile sunt longevive, condițiile staționale precare nu favorizează prea mult creșterea diversității structurale. Arborii nu ajung la vârste și dimensiuni mari din cauza condițiilor de mediu. Cei vârstnici poate nu ajung nici la 150 ani pentru că sunt frecvent expuși acțiunii factorilor destabilizatori. Astfel că și în aceste condiții pădurile pot evolua în regim natural, dar prezintă tot structuri simple. Putem avea păduri virgine în care biocenoza formează diferite structuri, specifice fazelor de dezvoltare și aceste faze se pot întâlni pe suprafețe mari. Deși stratul arborilor nu prezintă o mare diversitate, totuși, pe ansamblu, aceste ecosisteme, prin celelalte componente prezente (specii de plante și multe alte de viețuitoare), dispun de o mare biodiversitate. Aceste păduri îndeplinesc condițiile unei păduri virgine.

De asemenea, pădurile virgine se pot regăsi în diferite faze de dezvoltare, care sunt reprezentate spațial în astfel de păduri pe suprafețe variabile ca mărime, ce pot fi de la circa 0,1 ha până la mai multe hectare, creând o structură mozaicată. Fiecare fază de dezvoltare (inițială, optimală timpurie, optimală, optimală târzie, terminală, terminală cu regenerare) se caracterizează prin existența majoritară a unor categorii de vârstă și diametre. Din acest motiv, structurile pluriene sau relativ pluriene nu trebuie să se regăsească în mod obligatoriu. Chiar dacă o parcelă nu prezintă o structură plurienă sau relativ plurienă, dacă îndeplinește celelalte criterii poate fi inclusă în studiul de fundamentare.

Sunt păduri care în urma acțiunii unor factori perturbatori se regenerează natural și prezintă de cele mai multe ori structuri echiene și relativ-echiene. Este cazul molidișurilor de limită regenerate în urma doborâturilor.

Criteriile de constituire a subparcelelor conduc la delimitarea de arborete omogene sub raportul structurii. Arboretele se suprapun însă pe fazele de dezvoltare. De aceea, caracterul plurien al pădurii nu poate fi întâlnit la nivelul fiecărui arboret delimitat ca atare prin amenajament, ci la nivelul întregii păduri. Este necesar însă ca la nivelul arboretelor să fie urmărită îndeplinirea celorlalte criterii.

În cazul structurilor mai simple pe verticală sau sub raport dimensional, pentru a nu se formula o concluzie greșită cu privire la caracterul actual al arboretelor, este necesar ca în studiul de fundamentare să se prezinte informații cu privire la lipsa intervențiilor antropice, bazate pe verificări temeinice, în conformitate cu prevederile privind evidența aplicării amenajamentului.

Indicatorul 1.3. Biodiversitate accentuată, inclusiv sub raportul dimensiunilor și vârstei arborilor, unii dintre aceștia având vârste apropiate de limita longevității fiziologice. Frecvent, structură plurienă și relativ plurienă

În contextul unei evaluări rapide a pădurii, de cele mai multe ori de către un număr restrâns de specialiști, care nu acoperă toate grupele taxonomice de specii, evaluarea biodiversității în sens larg nu este posibilă. De aceea, evaluarea diversității structurale a pădurii, vizual sau pe baza informațiilor și datelor din amenajamentul silvic, este un mijloc general acceptat și mai ușor de utilizat pentru evaluarea biodiversității pădurii. Acest indicator este influențat într-o măsură foarte mare de contextul stațional în care se găsește pădurea, de temperamentul speciei(-ilor) edificatoare/ principale de bază și de fazele de dezvoltare care predomină în cuprinsul pădurii, după cum urmează:

- În condiții staționale optime, diversitatea structurii dimensionale a arborilor (de ex. pe diametre) este mai ridicată și pot să apară arbori de dimensiuni excepționale. Pe măsură ce favorabilitatea stațiunii pentru specia(-ile) edificatoare/ principale de bază scade, se reduce diversitatea structurală și scad performanțele dimensionale ale arborilor, astfel că în condiții ecologice extreme, structura pluriennă și arborii cu caracteristici biometrice excepționale lipsesc.
- În cazul pădurilor edificate de specii de arbori cu temperament de umbră și/sau semiumbră, diversitatea structurii dimensionale a arborilor (pe diametre) este mai ridicată, realizându-se structuri pluriene și relativ pluriene în condiții de optim ecologic, respectiv structuri relativ pluriene sau chiar relativ echiene în condiții ecologice suboptimale.
- În cazul pădurilor edificate de specii de arbori cu temperament de lumină, diversitatea structurii dimensionale a arborilor este mai redusă, arboretele având structuri relativ echiene.
- În ceea ce privește biodiversitatea vegetației de sub coronamentul arboretului (straturile arbustiv și ierbos), diversitatea speciilor este mai redusă (uneori fiind reprezentată de un număr foarte mic de specii, cu o abundență foarte scăzută) în cazul arboretelor constituite din specii cu temperament de umbră și cu consistență ridicată. Diversitatea speciilor din straturile arbustiv și ierbos este mai ridicată în general în cazul arboretelor constituite din specii de lumină și crește cu reducerea consistenței stratului arborilor.
- Diversitatea structurii dimensionale a arborilor și diversitatea speciilor din straturile arbustiv și ierbos sunt mai reduse în fazele dezvoltare de tinerețe și maturitate/ optimală și crește în fazele de bătrânețe și degradare.

În concluzie, aplicarea acestui indicator trebuie făcută cu discernământ, luând în considerare contextul stațional în care se găsește pădurea, temperamentul speciei(-ilor) edificatoare/ principale de bază și fazele de dezvoltare care predomină în cuprinsul pădurii.

Bineînțeles, că pentru o pădure care se abate de la indicatorii 1.2 (structură complexă) și 1.3 (biodiversitate accentuată, structură pluriennă sau relativ pluriennă), pentru a fi acceptată ca pădure virgină, în studiu, trebuie să existe o descriere plauzibilă a elementelor care au determinat pe elaborator să ajungă la o astfel de concluzie. Descrierea se poate baza și pe inventarieri parțiale, dacă sunt relevante, cu specificarea exactă a amplasamentului unde au fost executate.

Indicatorul 1.4. Lipsa intervențiilor silviculturale și a celorlalte activități antropice, inclusiv a pășunatului domestic. Nu se admit cioate

Până la urmă, având în vedere extraordinara plasticitate a naturii în condiții staționale diverse, ceea ce caracterizează o pădure virgină este lipsa oricărei intervenții antropice care să afecteze structura și să perturbeze procesele ecologice. Acest indicator este determinant și pentru a încadra o pădure ca fiind virgină sau cvasivirgină, diferența fiind făcută prin identificarea unor date sau urme în teren care dovedesc efectuarea unor lucrări de mică amploare.

În mod obișnuit, cercetarea documentară este dificil de realizat pe perioade lungi, de aceea, vor fi luate în considerare mai multe elemente ajutătoare, dar care nu exclud și cercetarea documentară, cum ar fi: gradul de inaccesibilitate a pădurii, distanța până la prima cale de acces, existența oricăror tipuri de activități umane în apropierea pădurii, apropierea de terenuri cu alte folosințe, vechimea statutului de protecție, dacă este cazul și altele asemenea.

Verificarea amănunțită în teren a existenței urmelor unor lucrări efectuate în trecut este esențială.

Indicatorul 1.5. Prezența frecventă a lemnului mort pe picior și la sol, aflat în diferite stadii de descompunere.

Având în vedere evoluția ciclică de dezvoltare a oricărui arboret, într-o pădure virgină vor exista mereu exemplare în toate stadiile de dezvoltare, de la plantulă și până la arbori la limita fiziologică de vârstă. Lipsa lucrărilor efectuate conduce la menținerea pe loc a arborilor uscați, pe picior sau doborâți natural, aflați în diverse stadii de descompunere. Este, de asemenea, un indicator important al existenței unei structuri naturale și a lipsei intervențiilor. Cantitatea de lemn mort acumulată pe picior și la sol diferă în funcție de contextul stațional în care se găsește pădurea, de durata de descompunere a lemnului din specia (speciile) edificatoare/ principale de bază și de fazele de dezvoltare care predomină în cuprinsul pădurii. Aceasta este semnificativ mai redusă, lemnul mort putând chiar să lipsească pe suprafețe întinse, în arboretele situate în condiții staționale de bonitate inferioară, în cazul speciilor de arbori cu o descompunere mai rapidă a lemnului și în cazul arboretelor aflate în fazele dezvoltare de tinerețe și maturitate/ optimală. Reducerea cantității de lemn mort acumulată la sol este și mai drastică în cazul abrupțiilor și a terenurilor cu înclinare mare, unde lemnul mort, doborât natural, poate să nu se mai regăsească pe locul unde a existat anterior arborele pe picior, datorită antrenării gravitaționale în aval a materialului biologic. Astfel de cazuri, dacă există, vor fi descrise și justificate în studiu.

Indicatorul 1.6. Consistență (indicele de închidere a coronamentului) naturală, adecvată condițiilor staționale, variabilă în raport cu faza de dezvoltare. În condiții staționale precare consistența este mult subunitară (Molidiș de stâncărie calcaroasă, Molidiș cu Polytrichum ș.a.)

Consistența arboretului este în strânsă legătură cu condițiile staționale, cu stadiul de dezvoltare și cu temperamentul speciilor edificatoare. De exemplu, în cazul terenurilor cu înclinare mare, cu porțiuni de rocă la suprafață, consistența poate varia foarte mult, concomitent cu existența unor exemplare din specii pioniere. Un interval restrâns de definire

a consistenței acestor păduri nu poate fi adoptat în cadrul legislativ, acesta urmând a fi analizat de la caz la caz.

Descalificarea unor suprafețe de păduri virgine pe criteriul de consistență se poate face numai prin analiza globală a neîndeplinirii celorlalți indicatori.

În studiul de fundamentare trebuie să fie furnizată o explicație în cazul zonelor cu consistențe foarte reduse.

Indicatorul 1.7. Sol nealterat (cu excepția eroziunii produse natural)

Acest indicator poate fi determinat doar în urma deplasării în teren și se referă la lipsa alterării antropice a solului. Sunt admise deplasările gravitaționale ale pietrelor și stâncilor, produse în mod natural și urmele lăsate în urma doborârii naturale a arborilor. În general, în lipsa unor intervenții silviculturale (Indicatorul 1.4.) și a absenței căilor de transport forestiere (Indicatorul 1.8.), se consideră că solul nu este alterat.

Indicatorul 1.8. Absența drumurilor și construcțiilor în pădure, cu excepția unei infrastructuri necesare managementului de cercetare științifică și a unor trasee tematice și/sau turistice, precum și pichetarea limitelor amenajistice.

Acest indicator poate fi determinat inițial prin cercetare documentară și apoi confirmat în urma deplasării în teren. Existența unor poteci prin pădure poate fi admisă doar în situația în care nu a produs alterarea solului limitrof acestora. Traseele tematice presupun un marcaj specific și amplasarea unor panouri informative, care sunt acceptate. Traseele turistice presupun existența unor marcaje cu vopsea, amplasate pe pietre sau pe arbori, fără distrugerea sau afectarea acestora și a unor stâlpi indicatori, care sunt acceptați. Pichetarea limitelor amenajistice presupune, pe lângă trasarea pe arbori a limitelor și amplasarea unor borne, care sunt acceptate.

Indicatorul 1.9. Accesibilitate dificilă sau restricționată

Accesibilitatea dificilă este corelată cu lipsa drumurilor (Indicatorul 1.8.) și cu condițiile orografice grele ale amplasamentelor, în special panta mare a terenului.

Indicatorul 2.1. Mărimea suprafeței pădurilor virgine (ansamblul unităților amenajistice) va fi de cel puțin 20 de hectare (fără fragmentele care nu corespund criteriilor de selecție), cu excepția ecosistemelor rare și de mare interes ecologic (ecosisteme cu Pinus cembra, ecosisteme unicate din Delta Dunării și multe altele) pentru care suprafața minimă va fi de 10 hectare. Ecosistemele rare și de mare interes ecologic vor fi înconjurate de zone tampon de protecție.

Mărimea suprafeței se referă la suma suprafețelor tuturor unităților amenajistice ce formează un trup comun și îndeplinesc criteriul naturalității, nu la suprafața fiecărei u.a. luată separat. În cazul în care un trup conține atât păduri virgine cât și păduri cvasivirgine, suprafața minimă admisă a trupului va fi cea precizată pentru pădurile cvasivirgine, respectiv 30 ha.

Indicatorul 2.2. Dispunere continuă (compactă) a pădurii, astfel încât să se asigure autoreglarea și perpetuarea ecosistemului

Suprafețele incluse în studiu vor fi dispuse compact, adică dimensiunile ce definesc lungimea și lățimea trupului studiat să aibă valori apropiate. Nu vor fi acceptate benzi înguste de pădure, a căror lățime este sub 200 metri, indiferent de suprafața totală a acestora, deoarece ecosistemul existent nu se poate autoregla. Această regulă nu se aplică parcelelor amenajistice considerate ca întreg, respectiv ecosistemelor rare și de mare interes ecologic (păduri ripariene, rariști de molid, etc).

Indicatorul 2.3. Limite naturale (culmi, văi, pâraie, liziera pădurii ș.a.), astfel încât pădurii selectate să i se asigure stabilitate la acțiunea factorilor externi, fără ca aceste limite să se suprapună în mod obligatoriu cu limitele parcelare

Deoarece culmile, văile, pâraiele și liziera pădurii se suprapun limitelor amenajistice, trebuie avută în vedere și gestionarea în viitor a pădurii selectate. Astfel la delimitarea trupului se va avea în vedere existența unor limite naturale, sau în lipsa lor, a unor limite stabile. Modul de gospodărire a pădurilor din jurul pădurii virgine nu constituie un impediment pentru declararea ei ca atare, atâta timp cât accesul spre alte păduri nu se realizează prin interiorul trupului studiat. Trebuie avut în vedere ca limitele de subparcelă să fie, pe cât posibil, naturale.

Indicatorul 2.4. Se pot include și eventuale suprafețe care nu corespund criteriilor de selecție, fără ca aceste suprafețe să depășească 10-15% din suprafața totală a arboreturilor care îndeplinesc condițiile de selecție.

În interiorul trupului studiat pot fi incluse și alte păduri sau terenuri care nu îndeplinesc indicatorii, cu condiția ca aceste suprafețe să fie situate în interiorul trupului, să nu depășească procentul de 10-15% din totalul suprafeței care îndeplinește condițiile de declarare ca pădure virgină. Terenurile care nu îndeplinesc indicatorii se referă la păduri plantate, cu vârstă mică, monoetajate, etc. și la terenuri cu altă folosință situate în interiorul trupului. Dacă un astfel de teren este situat la limita exterioară a trupului, iar prin excluderea sa nu va fi influențată compactitatea trupului sau stabilitatea lui la acțiunile factorilor externi, acest teren va fi exclus din studiu.

În situația în care într-un trup au fost identificate atât păduri virgine cât și cvasivirgine, cele din urmă vor fi luate în considerare ca fiind terenuri care îndeplinesc criteriile, corespunzător încadrării lor.

Indicatorul 2.5. Frecvent, configurație frământată a suprafeței terenului (cauzată de antrenarea solului din jurul rădăcinilor principale ale arborilor mari, doborâți natural)

Se poate determina doar în urma deplasării în teren și se corelează cu indicatorii 1.7 și 1.8, fiind absentă orice intervenție antropică.

B. Păduri cvasivirgine

Pădurea cvasivirgină este pădurea virgină din trecut, care, între timp, a suferit modificări antropice observabile, nesemnificative asupra structurii, stațiunii și proceselor ecosistemice. Conform definiției de mai sus, pădurea cvasivirgină prezintă diferențe nesemnificative, dar observabile, clarificările aduse indicatorilor aplicabili acestor păduri vor preciza doar

diferențele față de indicatorii pădurilor virgine. O altă remarcă este și faptul că o pădure nu poate deveni cvasivirgină dacă ea a fost instalată artificial în trecut.

Indicatorul 1.1. Compoziția și distribuția naturală a speciilor componente

Nicio diferență față de indicatorul pădurilor virgine

Indicatorul 1.2 - Prezența unor structuri complexe, stratificate în plan vertical și mozaicate în plan orizontal, fiind evidentă textura specifică constituită din faze de dezvoltare. Pot lipsi unele faze de dezvoltare, cu deosebire faza de dezagregare sau faza de regenerare

Diferența față de indicatorul omolog pădurilor virgine este doar aceea că pot lipsi unele faze de dezvoltare.

Indicatorul 1.3 - Biodiversitate ridicată, inclusiv sub raportul dimensiunilor și vârstei arborilor, unii dintre aceștia având elemente de arboret cu vârste de peste 150 de ani. Frecvent, structură pluriennă și relativ pluriennă

1. Referitor la biodiversitate ridicată, inclusiv sub raportul dimensiunilor și vârstei arborilor: a se vedea interpretarea de la indicatorul 1.3. Păduri virgine.
2. Referitor la prezența elementelor de arboret cu vârste de peste 150 de ani:
 - Așa cum este evidențiat, dinamica pădurilor cvasivirgine presupune și trecerea lor și prin "faza inițială", situație în care arborii din plafonul superior pot lipsi sau, prin numărul celor existenți, nu îndeplinesc condiția de constituire a unui element de arboret în cadrul descrierilor parcelare. În acest sens, în textul legii, se precizează că doar unele parcele conțin elemente de arboret cu vârste de peste 150 de ani.
 - Se întâlnesc, de asemenea, situații, mai ales în zonele cu condiții staționale mai dificile, în care amenajamentele să nu menționeze elemente de arboret de 150 de ani (și, în general, vârste mari). Deși astfel de arbori există, datorită proporției lor reduse nu au fost individualizați în descrierea parcelară ca un element de arboret distinct ci au fost incluși la elementul cel mai apropiat. În asemenea arborete este suficientă doar prezența a câțiva arbori cu vârste și dimensiuni mari, chiar dacă aceștia nu constituie un element de arboret în amenajament (întrucât proporția lor din volumul arboretului este mai mică de 10%).
 - Se știe că diametrul de bază/dimensiunile arborilor, în arboretele cu structuri pluriene, nu indică fidel și vârsta acestora, fiind cazuri în care arbori de mici dimensiuni prezintă vârste ridicate. În cazul arboretelor cu structuri naturale de productivitate inferioară, prezența unui număr mare de arbori de mici dimensiuni reprezintă o strategie demografică de tip „r” și nu ar trebuie să constituie un criteriu de descalificare.

În concluzie: Lipsa din amenajamentul silvic a elementelor de arboret sau a arborilor cu vârste de peste 150 de ani nu constituie o condiție de descalificare a pădurilor cvasivirgine. De altfel, în textul Ordinului 3397/2012 nu se precizează că trebuie ca fiecare unitate amenajistică să prezinte elemente de arboret cu vârste de peste 150 de ani, fiind suficient ca acești arbori să existe, fie și diseminat. Este posibil ca în anumite arborete din cuprinsul pădurii astfel arbori să se regăsească în lemnul mort căzut la sol sau chiar să lipsească. Dar chiar și în lipsa arborilor peste 150 de ani, arboretele respective pot avea structuri favorabile, chiar de tip plurienn. Impunerea

acestui criteriu, ca general obligatoriu, ar conduce pe de o parte la blocarea procesului de introducere în catalog al pădurilor respective, iar pe de altă parte ar conduce la costuri ridicate necesare determinării vârstei arborilor. Dacă în teren există exemplare cu dimensiuni mari, fără ca elementul de arboret să fie descris distinct în descrierea parcelară din amenajamentul silvic, din cauza proporției reduse în compoziție, se vor face aprecieri cu privire la vârsta acestor arbori, în sensul îndeplinirii criteriului. În afară de prelevarea de probe, identificarea arborilor cu vârste înaintate se poate face și după unele criterii fenotipice, cu un grad mai ridicat de subiectivism, cum ar: prezența ritidomului (la fag), ranforsările din zona coletului, trunchi torsionat, coroană tabulară (rășinoase), solzii mari ai ritidomului (larice, pini, molid), ritidom adânc și crăpat (stejari). Prezența unor elemente de arboret cu vârste peste 150 ani poate fi considerată un criteriu secundar de validare al gradului de naturalitate, putând fi luat în discuție, doar când restul criteriilor de naturalitate sunt îndeplinite parțial.

3. Referitor la structura pluriennă și relativ pluriennă a arboretelor:

Conform literaturii de specialitate, regenerarea, ca proces ecosistemic în pădurea virgină sau cvasivirgină, se poate realiza în două moduri:

- i) continuu, ceea ce duce la formarea unor arborete cu structuri pluriene sau relativ pluriene
- ii) într-o perioadă relativ scurtă, de 15-30 de ani, ceea ce face ca pădurea să aibă structură relativ echilibrată sau chiar echilibrată, întâlnită în cazul în care pădurea a dispărut din cauze naturale pe suprafețe mai mari, iar regenerarea s-a făcut pe cale naturală. Chiar dacă situația a doua este mai puțin întâlnită, poate fi luată în considerare.

Un trup de pădure care se abate de la indicatorii 1.2 (structură complexă) și 1.3 (biodiversitate ridicată, elemente de arboret cu vârste de peste 150 de ani, structură pluriennă sau relativ pluriennă), pentru a fi acceptat ca pădure cvasivirgină, în studiul de fundamentare trebuie să existe o descriere plauzibilă a elementelor care au determinat pe elaborator să ajungă la o astfel de concluzie. Descrierea ei se poate baza și pe inventarii parțiale, dacă sunt relevante, cu specificarea exactă a amplasamentului unde au fost executate.

Indicatorul 1.4. Lipsa intervențiilor silviculturale în ultima perioadă de 30 de ani. Se admit cel mult 5 cioate vechi la hectar, având diametre de peste 15 cm, aflate în diferite stadii de descompunere

Diferența față de o pădure virgină este dată de admiterea efectuării unor extrageri de arbori în proporție redusă (maxim 5 cioate la ha), astfel încât să nu fie afectată structura naturală a arboretului. Cioatele nu trebuie să aibă o dispunere concentrată, astfel încât acest lucru să conducă la afectarea structurii naturale a arboretului. Ele trebuie să fie distribuite relativ uniform pe suprafața de pădure. Distribuția cioatelor și estimarea numărului lor la hectar va fi precizat în studiul de fundamentare doar dacă acestea mai sunt vizibile în teren. Vechimea cioatelor nu poate fi determinată cu ocazia efectuării studiului, astfel că sintagma „cioate vechi” înseamnă urmele arborilor extrași anterior efectuării studiului. În aceste condiții, este posibilă admiterea efectuării unor lucrări de foarte mică intensitate (ex. igienă, accidentale, conservare), chiar și relativ recent, care nu au afectat structura naturală a arboretului, iar lipsa unor urme pe teren și a căilor de transport ne confirmă faptul că în trecut nu au fost

efectuate lucrări în pădure. Prin parcurgerea terenului se va putea apoi observa dacă arborii extrași au fost uniform dispuși în teren și dacă a fost afectată structura naturală a arboretului în urma exploatării.

Este de analizat în teren dacă intervenția prin extragerea anumitor arbori s-au produs modificări la nivelul structurii arboretului (vezi criteriul 1.2 structuri complexe stratificate în plan vertical și mozaicate în plan orizontal), de aceea nu prezintă importanță vechimea cioatelor.

Când intervențiile au fost efectuate izolat, în arborete pure, și în limitele precizate, se poate considera că nu au afectat semnificativ structura naturală a arboretelor. Când însă prin intervențiile efectuate în ultimul deceniu au fost extrași arbori groși și foarte groși sau preexistenți aparținând speciilor de amestec, în limitele menționate, aceste specii având deja o proporție redusă pe întreaga suprafață a pădurii, poate fi pusă în discuție oportunitatea încadrării pădurii respective, analizând și impactul pe care le-au avut lucrările de exploatare asupra arborilor rămași și asupra solului (1.7, 1.8).

Acest indicator este determinant și pentru a încadra o pădure ca fiind virgină sau cvasivirgină, diferența fiind făcută prin identificarea pe baza unor date documentare și/sau urme în teren care dovedesc efectuarea unor lucrări de mica amploare.

În mod obișnuit, cercetarea documentară este dificil de realizat pe perioade lungi, de aceea, vor fi luate în considerare mai multe elemente ajutătoare, dar care nu exclud și cercetarea documentară, cum ar fi: gradul de inaccesibilitate a pădurii, distanța până la prima cale de acces, existența oricăror tipuri de activități umane în apropierea pădurii, apropierea de terenuri cu alte folosințe, vechimea statutului de protecție, dacă este cazul și altele asemenea.

Verificarea amănunțită în teren a existenței urmelor unor lucrări efectuate în trecut este esențială.

Indicatorul 1.5. Prezența lemnului mort pe picior și la sol, aflat în diferite stadii de descompunere.

Diferența față de o pădure virgină este faptul că lemnul mort, deși este prezent, este mai puțin frecvent întâlnit într-o pădure cvasivirgină, posibil și din cauza extragerii unor arbori doborâți natural. Acest lucru se corelează și cu existența unor urme pe sol specifice operațiunilor de scos-apropiat. Cantitatea de lemn mort acumulată la sol diferă în funcție de contextul stațional în care se găsește pădurea, de durata de descompunere a lemnului din specia(-ile) edificatoare/ principale de bază și de fazele de dezvoltare care predomină în cuprinsul pădurii. Acesta este semnificativ mai redusă, putând chiar să lipsească pe suprafețe întinse, în arboretele situate în condiții staționale de bonitate inferioară, în cazul speciilor de arbori cu o descompunere mai rapidă a lemnului și în cazul arboretelor aflate în fazele dezvoltare de tinerețe și maturitate/ optimală. Reducerea cantității de lemn mort acumulată la sol este și mai drastică în cazul abrupturilor și a terenurilor cu înclinare mare unde lemnul mort, doborât natural, să nu se mai regăsească pe locul unde a existat anterior arborele pe picior, datorită antrenării gravitaționale în aval a materialului biologic. Astfel de cazuri, dacă există, vor fi descrise și justificate în studiu.

Indicatorul 1.6. Consistență - indicele de închidere a coronamentului - naturală sau apropiată de aceasta (diminuată cu cel mult 0,2) adecvată condițiilor staționale, variabilă în raport cu faza de dezvoltare. În condiții staționale precare consistența este mult subunitară (Molidiș de stâncărie calcaroasă, Molidiș cu Polytrichum ș.a.).

Consistența arboretului se află în strânsă legătură cu condițiile de vegetație, cu stadiul de dezvoltare și cu temperamentul speciilor. De exemplu, în cazul terenurilor cu înclinare mare, cu porțiuni de rocă la suprafață, consistența adecvată condițiilor staționale poate varia foarte mult, concomitent cu existența unor exemplare din specii pioniere. Un interval restrâns de definire a consistenței acestor păduri nu poate fi adoptat în cadrul legislativ, acesta urmând a fi analizat de la caz la caz.

Descalificarea unor suprafețe de păduri virgine pe criteriul de consistență se poate face numai prin analizarea globală a neîndeplinirii celorlalți indicatori și cu luarea în considerare a condițiilor staționale reale, în care caracteristicile arboretului existent nu reflectă bonitatea stațională, nu prin compararea cazurilor concrete cu un model teoretic, care în acest caz nu există. De asemenea, în studiu trebuie să fie furnizată o explicație în cazul unor consistențe foarte reduse.

Indicatorul 1.7. Sol nealterat de eroziune datorată intervențiilor antropice. Se admit drumuri vechi de exploatare, dar acestea sunt neutilizate și acoperite în mod natural cu litieră, plantule, arbuști, arbori și/sau plante ierboase

Diferența față de pădurile virgine constă în faptul că pot fi admise drumuri vechi de exploatare, care prin starea lor actuală (acoperite cu vegetație) arată că nu au fost utilizate de mult timp. Acest indicator poate fi determinat doar în urma deplasării în teren și se referă la lipsa alterării antropice a solului în afara acelor drumuri de exploatare. A nu se confunda drumurile de exploatare cu drumurile forestiere, care reprezintă amenajări permanente pentru transport forestier. Existența unui drum forestier în apropierea unei păduri cvasivirgine trebuie abordată cu mare prudență și cu verificări mai aprofundate, deoarece o distanță redusă de scos-apropiat conduce la o implicită recoltare de masă lemnoasă.

Sunt admise deplasările gravitaționale ale pietrelor și stâncilor, produse în mod natural și urmele lăsate în urma doborârii naturale a arborilor.

Indicatorul 1.8. Absența drumurilor și construcțiilor în pădure sau existența unor drumuri care nu au fost utilizate în ultima perioadă de 30 ani. Fac excepție infrastructura managementului de cercetare științifică și a unor trasee tematice și/sau turistice, precum și pichetarea limitelor amenajistice.

Diferența față de indicatorul unei păduri virgine constă în faptul că poate fi admisă existența unui drum, condiționată de neutilizarea acestuia în ultima perioadă de 30 de ani. Neutilizarea este corelată cu absența extragerilor de arbori în perioada anterioară de 30 de ani.

Acest indicator poate fi determinat inițial prin cercetare documentară și apoi confirmat în urma deplasării în teren. Existența unor poteci prin pădure poate fi admisă doar în situația în care nu a produs alterarea solului limitrof acestora. Traseele tematice presupun un marcaj specific și amplasarea unor panouri informative, care sunt acceptate. Traseele turistice presupun existența unor marcaje cu vopsea, amplasate pe pietre sau pe arbori, fără distrugerea sau afectarea acestora și a unor stâlpi indicatori, care sunt acceptați. Pichetarea limitelor amenajistice presupune, pe lângă trasarea pe arbori a limitelor și amplasarea unor borne, care sunt acceptate.

În unele situații în care prezenta unui drum, în general în partea inferioară a trupului, nu descalfică suprafața respectivă. Prezența drumului influențează decizia de încadrare a pădurii respective doar dacă acesta a fost folosit pentru extragere de material lemnos din trupul analizat.

Indicatorul 2.1. Mărimea suprafeței pădurilor cvasivirgine (ansamblul unităților amenajistice) va fi de cel puțin 30 de hectare (fără fragmentele care nu corespund criteriilor de selecție), cu excepția ecosistemelor rare și de mare interes ecologic (ecosisteme cu Pinus cembra, ecosisteme unicat din Delta Dunării și multe altele) pentru care suprafața minimă va fi de 10 hectare. Ecosistemele rare și de mare interes ecologic vor fi înconjurate de zone tampon de protecție

Diferența față de indicatorul corespunzător pădurilor virgine este doar cel al quantumului suprafeței minime, care este de 30 ha, fără a fi luate în calcul și suprafețele situate în interiorul trupului studiat și care nu îndeplinesc criteriile. Mărimea suprafeței se referă la suma suprafețelor tuturor unităților amenajistice ce formează un trup comun și îndeplinesc criteriul naturalității, nu la suprafața fiecărei u.a. luată separat. În cazul în care un trup conține atât păduri virgine cât și păduri cvasivirgine, suprafața minimă admisă a trupului va fi valoarea de 30 ha, precizată pentru pădurile cvasivirgine.

Indicatorul 2.2. Dispunere continuă (compactă) a pădurii, astfel încât să se asigure autoreglarea și perpetuarea ecosistemului

Nu sunt diferențe față de indicatorul aferent pădurilor virgine.

Suprafețele incluse în studiu vor fi dispuse compact, adică dimensiunile ce definesc lungimea și lățimea trupului studiat au valori asemănătoare. Nu vor fi acceptate benzi înguste de pădure, a căror lățime este sub 200 metri, indiferent de suprafața totală a acestora, deoarece ecosistemul existent nu se poate autoregla.

Indicatorul 2.3. Limite naturale (culmi, văi, pâraie, liziera pădurii ș.a.), astfel încât pădurii selectate să i se asigure stabilitate la acțiunea factorilor externi, fără ca aceste limite să se suprapună în mod obligatoriu cu limitele parcelare. Pădurea cvasivirgină poate fi mărginită și de limite artificiale: drumuri permanente, culoare pentru linii de înaltă tensiune sau alte utilități, linii parcelare deschise, căi ferate ș.a.

Diferența față de pădurile virgine constă în faptul că sunt admise și vecinătăți care sunt rezultatul activității antropice (drumuri, căi ferate, culoare deschise prin pădure pentru a servi diferitelor utilități, etc.).

Indicatorul 2.4. Suprafețele care nu corespund criteriului de naturalitate (criteriul 1) nu pot depăși 15% din suprafața totală a arboreturilor care îndeplinesc criteriile de selecție

În interiorul trupului studiat pot fi incluse și alte păduri sau terenuri care nu îndeplinesc indicatorii criteriului de naturalitate, cu condiția ca aceste suprafețe să nu depășească procentul de 15% din totalul suprafeței care îndeplinește condițiile de declarare ca pădure cvasivirgină. Terenurile care nu îndeplinesc indicatorii se referă la păduri plantate, cu vârstă mică, monoetajate, etc. și la terenuri cu altă folosință situate în interiorul trupului. Dacă un astfel de teren este situat la limita exterioară a trupului, iar prin excluderea sa nu va fi influențată compactitatea trupului sau stabilitatea la acțiunile factorilor externi, acest teren va fi exclus din studiu.

Modul de gospodărire a pădurilor de pe aceste terenuri sau de utilizare a terenurilor respective nu trebuie să constituie o amenințare pentru pădurea cvasivirgină. În studiul de fundamentare trebuie aduse argumente în acest sens.

Indicatorul 2.5. Frecvent, configurație frământată a suprafeței terenului (cauzată de antrenarea solului din jurul rădăcinilor principale ale arborilor mari, doborâți natural)
Fără modificări față de indicatorul pentru păduri virgine.

Urmele unor eventuale intervenții anterioare nu mai sunt vizibile în teren. Se poate determina doar în urma deplasării în teren și se corelează cu indicatorii 1.7 și 1.8.

Secțiunea II. Conținutul studiului de identificare a pădurii virgine/cvasivirgine

Deși conținutul standard al unui studiu de identificare este menționat în cuprinsul anexei nr. 2 a Ordinului nr. 2525/2016, în practică au existat tendințe de solicitare în plus a unor elemente care nu au fost suficient detaliate sau de omitere a unor informații sau piese componente ale studiului.

Prin descrierea elementelor necesare a fi incluse sau dezvoltate în studiu, se va realiza un echilibru între cerințele verficatorului și munca elaboratorului, astfel încât studiul propus pentru avizare să corespundă calitativ.

Elemente obligatorii în cadrul studiului:

1. Elaborarea studiului de identificare se face doar de către persoane fizice sau juridice care îndeplinesc condițiile prevăzute la art. 3 din Ordinul nr. 2525/2016. În cazul persoanelor fizice, elaboratorul poate fi ajutat de o echipă de colaboratori, dar toate acțiunile determinante de elaborare a studiului (deplasarea în teren și descrierea situației, participarea la verificări și furnizarea tuturor informațiilor solicitate din studiu) vor fi efectuate doar de către elaboratorul persoană fizică. În cazul persoanelor juridice, va fi făcută dovada relațiilor contractuale cu o persoană fizică ce îndeplinește condițiile pentru a elabora astfel de studii. Dovada se poate face prin atașarea unei copii a documentului care atestă relațiile contractuale, din care să rezulte denumirea sau numele părților contractante, obiectul contractului, data începerii, durata contractului și numărul de înregistrare a documentului și semnăturile părților. În situația în care acest document conține și alte informații care se consideră a fi confidențiale, textul respectiv poate fi blurat.
2. Începerea propriu-zisă a întocmirii studiului se poate face numai după ce elaboratorul anunță proprietarul/administratorul cu privire la intenția sa de a realiza un astfel de studiu. Detalii cu privire la această notificare sunt menționate la pct. 14.
3. La capitolul 1 se vor înscrie datele de identificare a trupului de pădure studiat, privind denumirea locală a acestuia, titularul dreptului de proprietate, administratorul actual al pădurii, localizarea administrativă și identificarea amenajistică a pădurii respective. De asemenea, va fi înscrisă și data la care au fost finalizate evaluările din teren a elaboratorului. Dacă este cazul, ca informație suplimentară, poate fi menționată și arondarea într-o arie naturală protejată.
4. La capitolul 2, pct. 2.1, se vor înscrie datele, în ordinea crescătoare a numărului u.a., privind lucrările silvice consemnate în amenajamentele silvice. Pentru pădurile cvasivirgine se vor înscrie în mod obligatoriu datele consemnate în ultimii 30 de ani. Aceste date trebuie confirmate prin copii după descrierile parcelare și evidența lucrărilor din perioada respectivă sau printr-o listă însoțită de către ocolul silvic a acestor date, caz în care nu mai sunt necesare copiile datelor din amenajamentele expirate. Lipsa înscrierii datelor în tabelul de la pct 2.1 este acceptată doar în situația probării faptului că nu au fost efectuate lucrări. În acest caz, în locul tabelului, trebuie menționat expres că nu au fost efectuate lucrări și înscrisă perioada pentru care se poate face dovada acestui lucru. Pentru pădurile care nu îndeplinesc indicatorii și sunt ca atare menționate în tabelul 3.2, nu este necesară evidențierea lucrărilor efectuate, dar este recomandabil a fi menționate, pentru a avea indicii cu

privire la căile de transport utilizate ce sunt situate în celelalte u.a. limitrofe, care fac parte din trupul studiat. În situația în care accesul la amenajamente este refuzat de către ocolul silvic, va fi solicitat sprijinul Gărzii forestiere.

5. La capitolul 2, pct. 2.2, confirmarea verificării îndeplinirii indicatorilor la criteriul 1 se va face individual, pentru fiecare u.a., prin înscrierea unui „X” în căsuța corespunzătoare din tabel. Luînd în considerare că unele studii de fundamentare se realizează și pentru suprafețe mai mari, cu un număr însemnat de parcele, analiza indicatorilor de la criteriul 1 se va face pentru fiecare parcelă în parte, dar în studiu se pot menționa toate parcelele care îndeplinesc aceiași indicatori într-un singur tabel, întrucât printr-o astfel de grupare nu se diminuează calitatea studiului. Este însă obligatoriu ca pentru fiecare u.a. care aparent nu îndeplinește indicatorii (au fost parcurse cu lucrări), să fie prezentate în scris, separat, justificările pertinente care califică pădurea pentru a fi inclusă în Catalog. Detaliile suplimentare pentru categoriile care trebuie justificate prin text explicativ se regăsesc la fiecare indicator în parte. Pentru criteriul 2 se va întocmi câte un tabel separat pentru fiecare trup compact. Nu este necesar ca în studiu să mai fie reprodus textul anexei la Ordinul nr. 3397/2012.
6. La capitolul 2, pct. 2.3, se va stabili încadrarea trupului de pădure studiat, pe baza îndeplinirii cumulate a tuturor indicatorilor. Dacă se consideră necesar, poate fi atașată și o motivație justificativă.
7. La capitolul 3, pct. 3.1, se va preciza ce fel de contur a fost utilizat pentru redarea spațială a trupului în format electronic. Acest fișier se va regăsi pe suportul optic atașat studiului și va fi utilizat la reprezentarea trupului respectiv pe harta de pe site-ul MMAP.
8. La capitolul 3, pct. 3.2, tabelul va conține exact coloanele prevăzute în conținutul Ordinului nr. 2525/2016, deoarece datele vor fi preluate în Catalog. În partea scrisă a studiului, datele vor fi ordonate pe trupuri și apoi pe u.a., iar pe suportul optic, tabelul va fi disponibil în format excel.
9. La capitolul 3, pct. 3.3, harta atașată va fi un extras din harta amenajistică în vigoare la data întocmirii studiului, pe care se va trasa conturul general al pădurii studiate. Orice alte forme de schițe nu sunt acceptate. În situația în care studiul conține părți din pădurea arondată situate în mai multe U.P., ocoale silvice sau proprietăți, hărțile se pot prezenta și separat pentru fiecare U.P., ocol silvic sau proprietate, fiind însă recomandabil să existe și o hartă de ansamblu a amplasamentului tuturor trupurilor din studiu.
10. La capitolul 3, pct. 3.4, tabelul punctelor de contur va cuprinde coordonatele în sistem Stereo 70 a tuturor bornelor silvice și, dacă este cazul, a altor puncte caracteristice de pe contur.
11. La capitolul 4, pct. 4.1, vor fi menționate toate elementele deosebite observate în interiorul trupului. Nu este necesară o descriere a unor specii de plante și animale rare, decât dacă acestea sunt specifice locului respectiv și au fost întâlnite cu ocazia deplasării în teren. Orice arbore deosebit ca dimensiuni va fi menționat în această secțiune. Calificarea pădurilor din studiu nu depinde de existența acestor elemente deosebite (specii rare, arbori cu diametre/înălțimi impresionante). Trebuie făcută diferența între valoarea deosebită reprezentată de ecosistemul forestier calificat conform Ordinului nr. 3397/2012 și eventualele elemente deosebite care pot fi sau nu

identificate în cadrul procesului de evaluare. Lipsa prezentării de elemente deosebite în studiile de fundamentare nu reprezintă un indicator că studiul este incomplet.

12. La capitolul 4, pct. 4.2, se vor atașa fotografiile făcute în interiorul trupului studiat, care să surprindă structura arboretului, lemnul mort, arborii cu dimensiuni impresionante. Numărul de fotografii este de minim 4 pentru un trup de pădure, iar fiecare dintre acestea va conține un titlu ce va descrie conținutul său. Se recomandă ca pe o pagină A4 să fie încadrate câte 2 fotografii color, astfel încât conținutul lor să fie inteligibil.
13. Studiul va cuprinde la anexa nr. 1 - copii după descrierea parcelară și evidența lucrărilor efectuate. În situația în care nu există o situație a lucrărilor efectuate întocmită și asumată de către ocolul silvic, atunci descrierea parcelară și evidența lucrărilor va cuprinde cel puțin edițiile din amenajamentul silvic care acoperă o perioadă anterioară de 30 ani, în cazul pădurilor cvasivirgine.
14. Studiul va cuprinde la anexa nr. 2 - dovada notificării proprietarului /administratorului/gărzii forestiere. O notificare valabilă este cea care poate fi probată prin orice mijloc că a fost comunicată la o anumită dată, se referă la întocmirea unui studiu de identificare a pădurii virgine/cvasivirgine, este menționat amplasamentul, inclusiv prin utilizarea unei denumiri locale și a fost primită de către destinatar. În notificare vor fi menționate și datele de contact a persoanei sau echipei care întocmește studiul, conform prevederilor art. 4, alin. 3 din Ordinul nr. 2525/2016. Notificarea nu va putea cuprinde elemente care nu țin de elaborator, dar care să influențeze decizia proprietarului, cum ar fi primirea de compensații pentru funcții de protecție acordate de către stat.
Întrucât Ordinul nr. 2525/2106 nu prevede în mod expres și comunicarea unui răspuns la notificare, se prezumă că permisiunea de acces în teren și semnarea procesului verbal de verificare de către proprietar/administrator echivalează cu un accept de introducere în Catalog a trupului de pădure identificat prin studiu. În lipsa unui accept explicit, se recomandă ca în procesul verbal de verificare, proprietarul/administratorul, pe lângă semnătură, să înscrie și sintagma „de acord cu introducerea în Catalog”.
15. Studiul va cuprinde la anexa nr. 3 - Documentele care să ateste că persoana fizică care are calitate de elaborator sau care are relații contractuale cu o persoană juridică, îndeplinește condițiile precizate la art. 3 din Ordinul 2525/2016. Vor fi anexate în copie diploma de inginer silvic și, după caz, unul din următoarele documente: atestatul de șef proiect în amenajarea pădurilor, expert CTAP, decizia de cercetător științific minim gradul III, decizia de cadru didactic universitar în domeniul silvicultură, ecologie sau biologie. În cazul persoanelor juridice, se anexează în copie documentul care atestă relațiile contractuale cu o persoană ce îndeplinește condițiile legale pentru a elabora un astfel de studiu. Se va anexa și un CV al elaboratorului, din care să rezulte activitatea relevantă în domeniu. Nu este necesar a se atașa documente inutile sau fără relevanță scopului studiului.
16. Studiul va fi însușit prin semnătură de către elaborator, care răspunde de conținutul acestuia.

Secțiunea III. Elaborarea și verificarea studiului

1. Elaborarea studiului

Elaboratorul va urma, în ordine, etapele 1-5 și pașii aferenți fiecărei etape, care sunt prevăzuți în anexa nr. 3 a Ordinului nr. 2525/2016. În cadrul acestor etape se vor lua în considerare îndeplinirea cerințelor criteriilor și indicatorilor, a căror explicații suplimentare au fost prezentate în secțiunea I.

Evaluarea și analiza unei păduri virgine/cvasivirgine se poate face la început pe baza unei analize documentare, însă ceea ce primează în procesul de identificare și includere a acestor păduri în Catalog este evaluarea în teren. În acest sens elaboratorul are obligația ca înainte de elaborarea unui studiu de fundamentare să parcurgă terenul în totalitate și ulterior comisia de verificare are obligația de a verifica prioritar zonele unde există suspiciuni privind conformitatea pădurii cu criteriile și indicatorii prevăzuți de Ordinul nr. 3397/2012, iar acolo unde este cazul, să prezinte toate argumentele, inclusiv prin inventarieri, determinări de vârste, în favoarea includerii în studiu a unei suprafețe de pădure care aparent nu îndeplinește toți indicatorii (descriere parcelară neconformă cu realitatea, lucrări neefectuate, etc.).

Exceptând unele situații flagrante (arborete tinere echiene, evidența unor lucrări executate în care s-au extras volume de lemn care depășesc prevederile indicatorului 1.4, informația care primează este cea provenită în urma analizei de teren, prezentată și argumentată corespunzător în studiu. Evaluarea trebuie să aibă caracter dinamic, adaptată la realităților și particularităților fiecărei păduri, ce trebuie să fie corespunzător prezentate în studiu. Doar după parcurgerea acestor etape, atunci când studiul este complet, se poate depune studiul la garda forestieră arondată teritorial, în vederea verificării documentare și pe teren.

În cazul refuzului punerii la dispoziție a datelor din amenajamentul silvic și a accesului în teren, elaboratorul va înștiința garda forestieră, care va sprijini activitatea prin mijloacele legale pe care le are la dispoziție. Situațiile de refuz menționate mai sus, care nu au fost aduse la cunoștința gărzii forestiere, nu pot fi utilizate ca argumente în justificarea unor date sau piese lipsă din studiu.

2. Verificarea studiului

După depunerea studiului la garda forestieră arondată teritorial județului în care se află pădurea propusă în studiu, persoanele din cadrul structurii teritoriale ale autorității publice care răspunde de silvicultură, care au fost desemnate pentru verificare, analizează dacă studiul conține toate elementele și anexele prevăzute de anexa nr. 2 a Ordinului nr. 2525/2016, dacă acestea au un conținut calitativ corespunzător și dacă datele prezentate în studiu susțin și converg spre concluzia propusă de elaborator.

Pentru evitarea refacerii studiului de mai multe ori, garda forestieră va emite un singur document ce va fi comunicat elaboratorului, în care să fie menționate toate deficiențele constatate în cadrul analizei scriptice a studiului, cu justificarea încadrării fiecărui aspect semnalat ce se consideră a fi o deficiență, la care va face recomandări pentru remedierea lor.

Dacă deficiențele se referă la piese sau părți din studiu care lipsesc sau care sunt insuficient dezvoltate și care pot influența analiza de teren, completările vor fi prezentate de către elaborator până la verificarea pe teren a pădurii inclusă în studiu.

Refacerea sau completarea necorespunzătoare a studiului sau altfel decât au fost solicitate prin recomandări, fără a exista o justificare pertinentă în acest sens, va conduce, după caz, la respingerea în totalitate a studiului sau excluderea din studiu a zonelor care nu corespund indicatorilor.

Dacă recomandările se referă la excluderea justificată din studiu a unor suprafețe sau la remedierea unor aspecte minore ce nu influențează verificarea pe teren, refacerea studiului se va efectua de către elaborator după finalizarea verificării pe teren. În acest mod se elimină situația refacerii/competării studiului de mai multe ori, deoarece există posibilitatea identificării unor alte situații care pot conduce la modificarea încadrării unor zone din trupul studiat. Verificarea scriptică la garda forestieră, comunicarea către elaborator a eventualelor deficiențe constatate, precum și durata de refacere de către elaborator vor respecta termenele prevăzute în textul art. 6 din Ordinul nr. 2525/2016.

Data verificării suprafețelor incluse în studiu se stabilește, prin convocare scrisă, de către garda forestieră și cuprinde o verificare documentară, la birou, de obicei la sediul ocolului silvic care administrează pădurea respectivă și unde pot fi consultate amenajamentele silvice și o fază de teren, care se poate desfășura și decalat în timp, în funcție de existența stratului de zăpadă din pădure. La data stabilită pentru verificare în teren trebuie să participe în mod obligatoriu reprezentantul gărzii forestiere și elaboratorul studiului (în cazul persoanelor juridice, va fi reprezentantul elaboratorului).

Prin verificarea documentară se confruntă datele și documentele existente la ocolul silvic cu cele înscrise în studiul de identificare. În cazul identificării unor diferențe, acestea se vor consemna în procesul verbal de verificare, iar rezultatele obținute se înscriu în formularul procesului verbal de verificare la pct. 2 și în anexa 1, dacă este cazul unor u.a. care nu îndeplinesc criteriile și indicatorii prevăzuți de Ordinul nr. 3397/2012. Se recomandă ca elaboratorul să identifice în prealabil u.a. în care unul sau mai mulți indicatori ar putea aparent să nu fie îndepliniți, conform documentelor scrise existente, dar în urma parcurgerii terenului să poată să aducă argumentele necesare, ce trebuie să se regăsească obligatoriu menționate în scris și în studiu, care să conducă la justificarea păstrării u.a. respective în studiu.

În situația în care nu se ajunge la un consens cu privire la menținerea sau excluderea unor u.a. din studiu, respectivele u.a. vor face în mod obligatoriu obiectul verificării pe teren de către comisie, în urma căreia se va stabili o soluție finală.

Verificarea în teren va cuprinde o suprafață de cel puțin 30% din suprafața inclusă în studiu, ocazie cu care va fi analizată îndeplinirea cerințelor fiecărui indicator în parte, iar în procesul verbal va fi consemnată concluzia comisiei, defalcat pentru fiecare u.a. De asemenea, vor fi analizate în teren și toate justificările aduse de către elaborator în sensul îndeplinirii indicatorilor, în cazul u.a. la care nu s-a ajuns la un consens.

După finalizarea verificării în teren, toate aspectele constatate se vor consemna în procesul verbal de verificare în care, la pct. 5, se va înscrie suprafața și amplasamentul pădurii care îndeplinește criteriile și indicatorii prevăzuți de Ordinul nr. 3397/2012, care se propune pentru avizare CTAS, iar la pct. 6 se vor consemna toate aspectele ce trebuie remediate la varianta de studiu existentă la data verificării, precum și data până la care elaboratorul va trimite la garda forestieră studiul refăcut.

Studiul, însoțit de un exemplar original al procesului verbal de verificare, va fi comunicat imediat după verificare la comisia tehnică de avizare din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură, în vederea supunerii spre aprobare. În cazul în care studiul trebuie refăcut, comunicarea studiului și a procesului verbal de verificare se va face după ce

studiul refăcut a fost verificat scriptic de către garda forestieră și s-a constatat că au fost respectate recomandările consemnate anterior.

Din cuprinsul formularului procesului verbal de verificare, pot fi omise elementele nerelevante (de exemplu, dacă studiul se referă doar la păduri cvasivirgine, orice referire la păduri virgine poate fi eliminată din cuprinsul textului formularului), dar forma și conținutul relevant al procesului verbal de verificare trebuie păstrate.